

NOVÝ EVROPSKÝ PROJEKT „EURRECA“ JE ZAMĚŘEN NA VÝŽIVOVÁ DOPORUČENÍ

V posledních letech se v ČR rozvíjí diskuse na téma potřeby nových výživových doporučení pro obyvatelstvo ČR. Dnes již historická výživová doporučení pro ČR, pocházející z doby před sociálně-ekonomickými změnami společnosti, již nesplňují vysoké nároky na transparentnost, vědeckou zdůvodnitelnost, a tedy i na národní i mezinárodní obhajitelnost, která je prevencí nekonečných disputací, kdo má vlastně při stanovení doporučení pravdu. S liberalizací obchodu s potravinami, změnami výživových zvyklostí a zejména s rozšířením komunikace na toto téma v různých složkách společnosti vzrostl tlak na stanovení harmonizovaného formátu i obsahu doporučení. To platí pro celou Evropu. Zdaleka nejde jen o problém ČR, která má oproti velkým zemím v Evropě ještě jednu velkou nevýhodu – prakticky všichni tuzemští odborníci, nevýjímaje odborníky ze SZÚ, prakticky jen teoretizují. Téměř se totiž nenajdou práce, které by bylo možné zařadit do základního výzkumu v oblasti výživy. To se také projevuje v aktivitě tuzemských odborníků v mezinárodních vědeckých projektech zaměřených na výživová doporučení. Ale právě tato platforma je tím pravým místem pro řešení situace doma. Snad právě proto stojí za pozornost všimnout si nového vědeckého projektu EU, kde jsou zapojeni i odborníci z ČR.

Tím projektem je projekt s názvem EURRECA (European Recommendation Aligned). Je součástí 6. RP EU, části věnované kvalitě a bezpečnosti potravin (Food Quality and Safety). Projekt má charakter spolupráce významných pracovišť v Evropě (Network of Excellence). V současnosti sdružuje 37 pracovišť ze 17 zemí v Evropě. Koordinací bylo pověřeno ILSI Europe (International Life Science Institute Europe, Brussels). Za cíl své práce v průběhu příštích 5 roků si tato síť pracovišť vytkla pokus o metodickou harmonizaci nutričních doporučení v Evropě, se speciálním důrazem na mikronutrienty a citlivé populační skupiny. K tomu tato síť pracovišť obdržela rozpočet 13,2 mil. €, tj. asi 370 mil. Kč.

Projekt fakticky zahájil svou práci na počátku roku 2007. Rozjezd činnosti a koordinace jsou poměrně velmi náročná záležitost. Proto bylo na počátku měsíce dubna 2007 uspořádáno setkání všech spoluředitelů v Lisabonu, s cílem vyjasnit si některé ideové, organizační i technické záležitosti a naznačit nejbližší směr práce a její průběžnou koordinaci.

Setkání více než stovky odborníků bylo velmi živé a potvrzovalo mnohotvárnost názorů na danou problematiku, současně ale také vůli změnit stav v Evropě a pokusit se metodicky sjednotit přístupy jednotlivých zemí i Evropského úřadu pro bezpečnost potravin. Základem by mělo být využití vědecky podložených informací při formulaci výživových doporučení. V této souvislosti bylo např. doporučeno, aby všichni odborníci prošli školením, jak se má zpracovávat „kritický přehled vědecké literatury“ na dané téma, protože i v tomto směru existují v poslední době daleko přísnější kritéria a hierarchie při využívání „vědeckých informací“ (souvislost s tzv. Evidence Based Medicine).

Pracoviště SZÚ se v současné chvíli zapojilo do 4 výzkumných aktivit projektu: RA 1.1. Intake methods, 1.2. Status methods, 1.3. Concepts and definitions, 1.4 Current recommendations, ale také do integrovaných aktivit IA1 Consumer understanding a konečně i do šíření znalostí: Spreading of Excellence: Training, Dissemination and Exploitation. Tento relativně ambiciózní rozsah zapojení předpokládá příspěvek, který rozsahem odpovídá technickým možnostem pracoviště SZÚ, případně zapojení spolupracovníků z dalších tuzemských institucí.

Další veřejné informace o projektu lze nalézt na internetových stránkách <http://www.eurreca.org/everyone>. Množství informací je zde ale zatím omezeno, vzhledem k počátku pracovních aktivit.

*Doc. MVDr. Jíří Ruprich, CSc.,
Centrum hygieny potravinových řetězců SZÚ,
Palackého 3a, 612 42 Brno*